Установлены и охарактеризованы определяющие факторы, которые в той или иной степени могут влиять на показатель относительной аварийности перекрестка, на основании чего освещены некоторые недостатки метода количественного и качественного анализа дорожно-транспортных происшествий. На основании выдвинутых утверждений предложена методика определения коэффициента опасности на основе анализа статистических данных количества дорожно-транспортных происшествий и интенсивности движения, в конечном итоге будет использоваться в процессе определения показателя относительной аварийности перекрестка. Исследования и установления величины коэффициента опасности позволяет улучшить метод определения показателя относительной аварийности перекрестка, что является первым шагом к совершенствованию методологии количественного и качественного анализа дорожно-транспортных происшествий.

Ключевые слова: дорожно-транспортное происшествие, показатель относительной аварийности, коэффициент опасности перекрёстков.

Lopukh O.R., Prydatko O.V., Pasnak I.V. **Some Methods for Traffic Security Research Improvement (on the Example of Lviv City)**

A number of determining factors that to some extent may affect the relative rate of accidents at intersections are defined and described. Some of the shortcomings of the method of quantitative and qualitative analysis of road accidents are highlighted using these factors. The method of determining the danger coefficient by analysing statistics of the number of road accidents and traffic, which ultimately will be used in the determination of relative accident intersection, is offered. Research and installing hazard coefficient method improve the determination of relative accident intersection, which is the first step to improve the methodology of quantitative and qualitative analysis of road accidents.

Keywords: accident, accident relative coefficient, danger coefficient of intersections.

4. ЕКОНОМІКА, ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗЯХ

УДК 657.1:621.7

Доц. О.В. Бондаренко, канд. екон. наук – НЛТУ України, м. Львів

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ

Досліджено еволюцію наукових підходів до організації автоматизованої системи бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту; визначено основні методичні підходи до автоматизованої системи бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту; охарактеризовано моделі автоматизованих інформаційних систем бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту; виділено та обґрунтовано напрями вдосконалення теоретико-методологічних основ бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту в умовах автоматизації. Обґрунтовано необхідність удосконалення теорії та практики впровадження і використання комп'ютерних систем бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту. Проаналізовано вплив інформаційних технологій на розвиток теорії, організації та методології бухгалтерського обліку; місця і ролі інформаційних систем бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту; визначено механізм адаптації бухгалтерських програм до нестабільності нормативного поля та методичного забезпечення; проведено теоретичне обґрунтування методології проектування інформаційних систем бухгалтерського обліку, здатної забезпечити зниження складності та тривалості традиційного інтеграційного процесу розроблення систем завдяки пропозиціям щодо нових підходів і технологій на всьому життєвому циклі – від задуму до реалізації.

Ключові слова: облік, аналіз, аудит, комп'ютеризація, оброблення даних, інформаційна система, методологія.

Вступ. Комп'ютеризація обліку не впливає на застосування елементів методу бухгалтерського обліку, а лише змінює технологію оброблення облікової інформації. Проте методика аудиту безпосередньо залежить від способу оброблення підприємством облікових даних. При цьому не змінюється загальна мета, завдання перевірки, основні аудиторські процедури. Мета аналізу і аудиту на основі елементів їх методології під час проведення перевірки в системі комп'ютерного оброблення даних зберігається. Однак наявність комп'ютерного середовища істотно впливає на процес аналізу системи обліку. У зв'язку з цим, розрізняють аналіз та аудит поза комп'ютерним середовищем і аудит у середовищі комп'ютерних інформаційних систем. При цьому аудиторську перевірку можна здійснювати як без використання спеціалізованих комп'ютерних програм, так і з їх використанням. Такі особливості полягають у вимогах до знань аудитора, у варіантах застосування комп'ютера в роботі аудитора, в аудиторських процедурах, зокрема під час проведення аналітичних досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та методологічні аспекти розвитку та впровадження комп'ютерних інформаційних систем на підприємствах вивчали такі вітчизняні вчені: М.М. Бенько, Н.В. Бойко, Ф.Ф. Бутинець, М.Т. Білуха, Ю.А. Верига, В.К. Галіцин, В.П. Завгородній, А.В. Дягтяренко, О.Г. Євтушенко, С.В. Івахненков, Г.Г. Кірейцев, О.С. Кривоконь, Ю.А. Кузьмінський, С.Ф. Лазарєва, Н.М. Малюга, Ю.І. Осадчий, Р.Л. Ус, М.Г. Чумаченко.

Як зазначає С.В. Івахненков [7, с. 52], у бухгалтерів є вибір – або залишитись у межах традиційного розуміння свого фаху, пов'язаного передусім із складанням фінансової звітності та розрахунком податків, або опанувати нові знання і брати активну участь у реформуванні економічних систем власних підприємств.

Водночас П.В. Іванюта [8, с. 105] зазначає, що у світі щоденно з'являється понад мільярд нових документів. В основному це текстова інформація, і лише 10 % – це документи, що пристосовані для подальшого автоматизованого оброблення. Це свідчить про необхідність організації на підприємствах (організаціях, банках тощо) електронного документообігу.

Критеріями вибору системи автоматизації документообігу є масштаби підприємства, ступінь технічної і технологічної підготовки у сфері комп'ютерного оброблення, структурі управління, наявність або відсутність інших систем автоматизації управління. Проте методологічні особливості побудови інформаційних систем обліку, аналізу, аудиту потребують подальшої систематизації та досліджень.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є вдосконалення теоретико-методологічних основ бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту України в умовах їх автоматизації та надання практичних рекомендацій у цій площині. Цільова спрямованість дослідження зумовила постановку та розв'язання таких завдань теоретичного, методологічного та організаційного характеру:

- дослідити еволюцію наукових підходів до організації автоматизованої системи бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту;
- визначити основні методичні підходи до автоматизованої системи бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту;
- охарактеризувати моделі автоматизованих інформаційних систем бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту;
- виділити та обґрунтувати напрями вдосконалення теоретико-методологічних основ бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту в умовах автоматизації.

Отже, актуальність наведених позицій, недостатність комплексних досліджень у сфері теорії та організації бухгалтерського обліку, проведення аналітичних та аудиторських досліджень в умовах застосування інформаційних технологій зумовлюють вибір теми дослідження.

Виклад основного матеріалу. Вивчення методології формування автоматизованих даних обліку, аналізу, аудиту охоплює поняття і методичні прийоми, сфери їх застосування, обґрунтованості результатів, осмислення досягнень з погляду загальнонаукового процесу. Поняття методології вивчається філософією і трактується система принципів і засобів організації та побудови теоретичної і практичної діяльності, а також вчення про цю систему. Тривалий час система принципів, якою керувалися люди, не усвідомлювалася в явній формі. Проте поступово виокремилася в спеціальний предмет пізнання і закріпилась як система соціально апробованих правил і нормативів теоретичної і практичної діяльності [16, с. 85]. Відомо, що методологічні прийоми дослідження ґрунтуються на загальнонаукових методах та конкретно-емпіричних прийомах.

Загальнонаукові методи тісно пов'язані з аспектами розвитку науки, наукових досліджень, які сформовані людством, є прийнятними, ґрунтовними та використовуються у сферах наукової діяльності для встановлення істини. До цих методів відносять: аналіз і синтез, індукцію і дедукцію, аналогію і моделювання, абстрагування і конкретизацію. Діяльність підприємств ґрунтується на об'єктивних законах розвитку економічної думки, теорії бухгалтерського обліку і є динамічним об'єктом системи знань суб'єктів мікроекономіки. На основі загальнонаукових методів ґрунтуються специфічні методи, які характерні для окремого поля дослідження чи мають прикладний характер – це емпіричні методичні прийоми.

Оскільки діяльність підприємства базується на автоматизованих облікових даних, то серед емпіричних методів потрібно враховувати методи бухгалтерського обліку – документалістики, двоїстості, органолептичні. В окрему групу виділяють балансово-звітні методи, до яких відносять балансове узагальнення господарської діяльності, звітне узагальнення господарської діяльності [1, с. 54]. Саме ці традиційні балансово-звітні методи мають бути основою для формування методологічних підходів формування звітності на основі обліку. Поясненням цього, є той факт, що звітність потрібно складати на одній теоретичній основі, щоб її зрозуміли фахівці різного профілю, які будуть формувати вимоги, складати форми представлення та користуватися ними. Звітність є джерелом аналітичних та аудиторських досліджень, зокрема в середовищі інформаційних технологій.

Характеризуючи нормативну базу, науковці зазначають, що методологічно й організаційно звітність є невід'ємною складовою частиною системи бухгалтерського обліку, що виникає на завершальному етапі облікового процесу, забезпечує методологічну єдність показників, які в ній відображаються з даними первинної документації та обліковими реєстрами [4, с. 11]. Це свідчить, що нормативна база щодо регулювання автоматизованого обліку встановлює основні напрями формування звітності і зокрема управлінської в різних тематичних напрямках відповідно до загальноприйнятних методологічних підходів та за потребами користувачів інформації. Наступною групою методологічних підходів до формування автоматизованих баз даних підприємств є комплексні підходи, які об'єднують різні методи наукових досліджень.

Група комплексних методів об'єднує математичні методи (комбінаторику), ситуаційне моделювання, типологію, графічне моделювання, методи дослідження інформаційних потоків, які саме можуть застосувати для автоматизації даних обліку, аналізу, аудиту. Для методологічного забезпечення формування даних обліку, аналізу, аудиту повною мірою потрібно використовувати системологію. Системна методологія – удосконалена сукупність методів вивчення властивостей різноманітних класів систем і рішення системних задач, тобто задач, що стосуються відносин у системах. Добра класифікація систем з погляду відносин – ядро системної методології. Відповідним чином розроблена класифікація є основою для вичерпного опису та таксономії системних задач. Головна задача системної методології – надання у розпорядження потенційних користувачів, що представляють різні дисципліни та предметні сфери, методів рішення всіх визначених типів системних задач [9, с. 17].

Відповідно системологію можна вважати основою прикладних методологічних підходів до формування автоматизованих даних обліку, аналізу, аудиту, яка складається за потребами (вимогами) різноманітних користувачів та

поєднує різні напрями інформаційного забезпечення користувачів. Саме для автоматизованих обліково-аналітичних систем характерне використання математичних розрахунків, які характеризують підсистеми підприємства, проводять прогнозування, вивчають та контролюють відхилення у встановлених нормах.

Окрім цього, для ефективного використання автоматизованих показників обліку на підприємстві потрібно створити певну систему звітності, яка ґрунтується на певній логіці та поєднанні різних потреб користувачів. Виникає окрема група методологічного забезпечення автоматизованої звітності, яка передбачає узагальнення та представлення внутрішньої інформації. Одним із таких методів стосовно автоматизації первинних та звітних документів є формат, як спосіб представлення та подачі даних. Формат – тип, структура звіту, що відповідає певному рівню, певній діяльності та користувачу інформації. Іншим методом є контроль якості показників звітності. Стосовно якості показників автоматизованої звітності, то вони мають відповідати принципам її побудови, подання – оперативності, впливу на кінцевий результат тощо.

Питання побудови автоматизованої системи бухгалтерського обліку доцільно розглядати в контексті загального стану інформаційних технологій. Програмні системи автоматизації обліку ґрунтуються на різних підходах до моделювання видимої зони, які потребують узагальнення і розвитку відповідно до сучасних концепцій побудови автоматизованих інформаційних систем. Основні відмінності концепцій побудови АСБО пов'язані з неоднаковим підходом до способів подання та інтерпретації облікових даних, побудови пакетів програм і принципами забезпечення функціональної їх повноти.

Принципи реалізації інтерактивної технології одержання, оброблення й аналізу підсумкових даних в автоматизованих системах лежать в основі методу послідовних розшифрувань показників. Застосування інтерактивної технології роботи з вихідною інформацією дає змогу знизити потребу в друкуванні проміжних підсумків і полегшити виконання низки процедур завершення звітного періоду. Для ефективного використання технології роботи з вихідною інформацією використовують орієнтовані на неї моделі компактного подання вихідних форм. Загальна модель групування й аналізу даних аналітичного обліку, яка орієнтована на інтерактивну технологію роботи з вихідною інформацією, може бути використана для побудови довільних груп інформації щодо оборотів рахунків і їх груп у розподілі з будь-якої підмножини аналітичних ознак.

Кривоконь О.С. [10, с. 105] визначив, що концепція автоматизації фінансового аналізу в умовах глобалізації будується на вимогах міжнародних стандартів фінансової звітності, що впливає на роботу як підприємств-користувачів, так і на роботу іноземних і вітчизняних виробників програмних продуктів.

Бойко Н.В. та Євтушенко О.Г. [2] зазначають, що використання інформаційних технологій є не тільки актуальним завданням і найважливішим фактором успішної роботи аудитора, а й необхідною умовою її виконання. Українські фірми мають усвідомити, що тільки якнайшвидше освоєння інформаційних технологій дасть їм змогу отримати необхідні конкурентні переваги у боротьбі на вітчизняних і закордонних ринках. Своєю чергою В.К. Галіцин і Р.Л. Ус [5] зазначають, що аудит інформаційних технологій є ефективним інструментом ін-

формаційного менеджменту організацій, що набуває дедалі більшого значення у системах управління ІТ.

Мета практичного застосування ІТ-аудиту полягає у підвищенні ефективності й економічності ІТ-середовища організації, збільшення переваг і зменшення недоліків від його використання у господарській діяльності, а також обґрунтування інвестицій в ІТ тощо. Для якісного проведення аудиту інформаційних технологій на високому професійному рівні, як зазначають С.Ф. Лазарєва та Р.Л. Ус, велике значення має відповідне методологічне й методичне забезпечення [11, с. 124].

Методологічне забезпечення міжнародного рівня нині практично охоплює всі аспекти здійснення ІТ-аудиту. Разом із цим, зважаючи на динаміку розвитку інформаційних технологій та їх вплив на діяльність організацій, його постійний розвиток і удосконалення мають стати першочерговими завданнями міжнародних інституцій, що його розробляють.

Дегтяренко А.В. [6, с. 24] зазначає, що аудиторові своє "професійне судження" буде практично ніде застосовувати, за умов впровадження ERP-систем. "Неправильна оброблення даних та/або втрата інформації" є фактором, притаманним некомп'ютерному аудиту, і тому його розглядати в контексті поставлених завдань взагалі не є доцільним. "Складність впровадження та/або дорожнеча аудиторського програмного забезпечення" є тим фактором, негативний вплив від якого істотно зменшується.

Бенько М.М. [3] зазначає, що здійснення фінансового аудиту в середовищі ІТ є можливим і необхідним, це забезпечить: зниження трудомісткості процесів використання інформаційних ресурсів, підвищення надійності та оперативності інформаційних ресурсів, ефективну організацію діяльності людей, вирішення управлінських завдань економічного об'єкта, підвищення ефективності фінансового аудиту підвідомчих установ і закладів, вирішення управлінських завдань суб'єктів державного фінансового аудиту, підвищення ефективності окремих процесів чи комплексу процесів фінансового аудиту. Модель системи рахунків є основоположним компонентом побудови АСБО. Аналіз поширених програмних систем виявив формальні характеристики властивостей синтетичних рахунків. Зокрема, такі властивості рахунків, як тип рахунку щодо балансу й тип сальдо рахунку, введення розширених градацій характеристики типу рахунку для явного виокремлення рахунків, що не мають сальдо, і рахунків технологічного призначення. Основні способи ув'язування синтетичних і аналітичних рахунків у АСБО передбачають типізацію аналітичних рахунків як засобу, що дає змогу спростити опис та інтерпретацію системи рахунків. Можливе використання параметрів рахунків, що вільно інтерпретуються як засоби гнучкого розширення інформаційної моделі АСБО.

Схема опису властивостей системи рахунків АСБО працює за дворівневим принципом, за якої на нижньому рівні виокремлюється повний набір характеристик рахунків, що беруть до уваги в їх обробленні, а на верхньому – найтиповіші комбінації властивостей об'єднуються в групи, що прямо зіставляються із синтетичними рахунками. Використання такого підходу дає змогу, з одного боку, спростити опис формальних властивостей рахунків і об'єктів, що обліко-

вуються на них, а з іншого – зберегти максимальну гнучкість настроювання системи рахунків за допомогою перевизначення в разі потреби окремих властивостей групи, змінюючи значення конкретних її характеристик.

Основною моделлю системи записів на рахунках бухгалтерського обліку, використовуваною у побудові АСБО, є розширене проведення, включення в запис, окрім пари кореспондуючих рахунків, значення додаткового набору реквізитів, що уточнюють зміст відображеної операції. Залежно від порядку програмної інтерпретації додаткових реквізитів їх можна розподілити на класифікаційні та ідентифікаційні. Застосування принципу рекурсії передбачає хронологічний взаємозв'язок, що забезпечує автоматизацію перерахунку сум функціонально пов'язаних записів за допомогою їх поєднання з визначеннями правил формування операцій.

Як окремий компонент АСБО розглянуто моделі аналітичного обліку, визначальні правила інтерпретації системи рахунків у взаємозв'язку із системою записів на рахунках, реалізовані під час побудови програмної системи. Виділено базові й допоміжні моделі аналітичного обліку. На основі аналізу побудови сучасних систем автоматизації доцільно застосувати моделі аналітичної класифікації та змішаних моделей. Також є можливість ширшого застосування системи допоміжних позабалансових рахунків для розширення можливостей аналітичного обліку у використанні автоматизованих систем.

Сучасні АСБО використовують чотири типи моделей документообігу, які по-різному інтерпретують роль і місце документів у загальній технології функціонування програмної системи, а також їх взаємозв'язки із системою записів на рахунках. Аналіз моделей документообігу дав змогу встановити раціональність застосування формальних моделей лише за орієнтації програмної системи на підприємства з невеликим документообігом. При цьому є обов'язковим облік статусу записів на рахунках, відповідних документам, як проведених або відкладених.

Під час побудови АСБО для підприємств із великим документообігом варто віддавати перевагу застосуванню повної моделі документообігу, що дає змогу відокремити дані бухгалтерського й оперативно-технічного обліку та завдяки цьому зменшити навантаження на бухгалтерський контур системи автоматизації управління. Якщо розглядати модель облікового циклу, що використовуються в побудові АСБО, то очевидно, що найефективнішою є модель фіксованого періоду. Для неї характерне те, що звітний період має фіксовану тривалість, визначену в процесі розроблення системи, як правило, – місяць.

На початку експлуатації системи в її базу даних уводяться залишки всіх використовуваних рахунків і стан картотек на початок місяця, починаючи з якого передбачається використовувати програму. Протягом місяця в базу даних вводиться інформація, що належить до поточного місяця. Під час переходу до наступного місяця дають старт спеціальній процедурі, яка виконує автоматичний розрахунок сальдо рахунків і встановлює їх як вхідні сальдо наступного місяця. На базі моделі фіксованого періоду визначено основні вимоги до конкретних реалізацій у програмних системах.

Також доцільно виділити напрями вдосконалення теоретико-методологічних основ обліку, аналізу, аудиту **[**13, с. 84**]**:

1. Методологічний підхід до проектування інформаційних систем бухгалтерського обліку, який, на відміну від традиційного підходу, що ґрунтується на функціонально замкнених організаційних схемах, передбачає відмову від автономної логіки на користь посилення дії механізму адаптації, орієнтації на прогресивні структурні методи інжинірингу і реінжинірингу бізнес-процесів. Застосування такого підходу дає змогу оцінити ефективність використання окремих функцій та всієї системи бухгалтерського обліку вже на ранніх стадіях проекту, контролювати відхилення реальних показників від планованих у процесі реалізації проекту.
2. Методичні підходи до типового проектування впровадження корпоративних інформаційних систем (КІС) як середовища інформаційних технологій бухгалтерського обліку завдяки виявленню типових елементів інтегрованих КІС, розробленню механізмів специфікації вимог замовника і виявленню відхилень останніх від проектного рішення тиражованої КІС, опрацюванню технології типового впровадження тиражованого проекту на КІС, розробленню методики реалізації процедури мепінгу. Їх застосування забезпечує швидке й ефективне впровадження КІС на підприємстві в межах організації технічного забезпечення облікового процесу.

Важливо, що на методологічні основи побудови систем обліку, аудиту та аналізу мають вплив сучасні інформаційні технології, які визначають форму та способи збирання, накопичення, перероблення та узагальнення внутрішньої інформації. Формування автоматизованих даних звітності має відповідати всім загальним методологічним підходам та враховувати специфіку складання довільних форм звітності залежно від потреби та користувачів. У загальносистемному плані методологічні аспекти інформаційних систем обліку, аудиту, аналізу мають включати основні питання, що стосуються ефективного вирішення поставлених управлінських завдань, представлення інформації на паперових чи електронних носіях, повідомлення про відхилення від встановлених нормативів та можливості формування довільних звітних відомостей за встановленими параметрами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, на основі проведеного дослідження щодо методологічних особливостей побудови та використання інформаційних систем обліку, аналізу та аудиту виникла необхідність обґрунтування удосконалення теорії та практики впровадження і використання комп'ютерних систем бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту. Проаналізовано вплив інформаційних технологій на розвиток теорії, організації та методології бухгалтерського обліку; місця і ролі інформаційних систем бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту; визначено механізм адаптації бухгалтерських програм до нестабільності нормативного поля та методичного забезпечення; проведено теоретичне обґрунтування методології проектування інформаційних систем бухгалтерського обліку, здатної забезпечити зниження складності та тривалості традиційного інтеграційного процесу розроблення систем завдяки пропозиціям щодо нових підходів і технологій на всьому життєвому циклі – від задуму до реалізації.

Досліджено еволюцію наукових підходів до організації автоматизованої системи бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту; визначено основні методичні підходи до автоматизованої системи бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту;

охарактеризовано моделі автоматизованих інформаційних систем бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту; виділено та обґрунтовано напрями вдосконалення теоретико-методологічних основ бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту в умовах автоматизації.

Література

1. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / М.Т. Білуха. – К. : Вид-во "Либідь", 2000. – 692 с.
2. Бойко Н.В. Проблеми аудиту в Україні: автоматизація аудиторських перевірок / Н.В. Бойко, О.Г. Євтушенко. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Upsal_2012_9_62.pdf. Дата звернення [25.05.15]. – Назва з екрана.
3. Бенько М.М. Можливості здійснення фінансового аудиту у середовищі інформаційних технологій / М.М. Бенько. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vzhdtu_econ_2013_2_3.pdf. Дата звернення [25.05.15]. – Назва з екрана.
4. Верига Ю.А. Звітність підприємств : навч. посібн. / Ю.А. Верига, З.М. Левченко, І.Д. Ватуля. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во "Центр навч. літ-ри", 2008. – 776 с.
5. Галіцин В.К. Моніторинг та аудит інформаційних технологій в системі управління організації / В.К. Галіцин, Р.Л. Ус. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mise_2012_86_26.pdf Дата звернення [25.05.15]. – Назва з екрана.
6. Дегтяренко А.В. Перешкоди на шляху розповсюдження комп'ютерного аудиту в Україні / А.В. Дегтяренко // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Сер.: Економіка та менеджмент. – 2012. – Вип. 4 (52). – С. 20-25.
7. Івахненков С. Сучасні інформаційні технології управління підприємством та бухгалтерія: проблеми і виклики / С. Івахненков // Бухгалтерський облік і аудит : наук. журнал. – 2006. – № 4. – С. 52-58.
8. Іванюта П.В. Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті : навч. посібн. / П.В. Іванюта. – К. : Вид-во "Центр навч. літ-ри", 2007. – 180 с.
9. Клир Дж. Системология. Автоматизация решения системных задач : пер. с англ. М.А. Зуева / Дж. Клир; под. ред. А.И. Горлина. – М. : Изд-во "Радио и связь", 1990. – 534 с.
10. Кривоконь О.С. Концептуальні основи автоматизації фінансового аналізу в умовах глобалізації / О.С. Кривоконь // Облік і фінанси АПК : Міжнар. наук.-виробн. журнал. – 2009. – № 1. – С. 102-105.
11. Лазарєва С.Ф. Методологічне і методичне забезпечення аудиту інформаційних технологій / С.Ф. Лазарєва, Р.Л. Ус // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. праць. – 2012. – № 1(128). – С. 117-125.
12. Нападовська Л.В. Управлінський облік : підручник [для студ. ВНЗ] / Л.В. Нападовська. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во КНТЕУ, 2010. – 648 с.
13. Осмятченко В.О. Теоретичні основи автоматизованої системи бухгалтерського обліку / В.О. Осмятченко, В.Є. Шевчук // Вісник Криворізького економічного ін-ту КНЕУ : зб. наук. праць. – 2010. – Вип. 2 (22). – С. 81-85.
14. Пантелеєв В.П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація : монографія / В.П. Пантелеєв. – К. : Вид-во ДП "Інформ.-аніт. агентство", 2008. – 491 с.
15. Петренко С.М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю господарських систем : монографія / С.М. Петренко. – Донецьк : Вид-во ДонНУЕТ, 2007. – 290 с.
16. Щерба С.П. Філософія / С.П. Щерба. – К. : Вид-во "Кондор", 2007. – 452 с.

Бондаренко О.В. **Методологические особенности построения информационных систем учета, анализа и аудита**

Исследована эволюция научных подходов к организации автоматизированной системы бухгалтерского учета, анализа, аудита; определены основные методические подходы к автоматизированной системе бухгалтерского учета, анализа, аудита; охарактеризованы модели автоматизированных информационных систем бухгалтерского учета, анализа, аудита; выделены и обоснованы направления совершенствования теоретико-методологических основ бухгалтерского учета, анализа, аудита в условиях автоматизации. Обоснована необходимость совершенствования теории и практики внедрения и использования компьютерных систем бухгалтерского учета, анализа и аудита. Проанализировано влияние информационных технологий на развитие теории, организации и методологии бухгалтерского учета; места и роли информационных систем бухгалтерского учета, анализа, аудита; определен механизм адаптации бухгалтерских программ к нестабильности нормативного поля и методического обеспечения; проведено теоретическое обоснование методологии проектирования информационных систем бухгалтерского учета, способной обеспечить снижение сложности и длительности традиционного интеграционного процесса разработки систем благодаря предложениям относительно новых подходов и технологий на всем жизненном цикле – от замысла до реализации.

Ключевые слова: учет, анализ, аудит, компьютеризация, обработка данных, информационная система, методология.

Bondarenko O.V. **The Methodological Aspects of the Development of Information Systems of Accounting, Analysis, and Audit**

The evolution of scientific approaches to the organization of the automated system of accounting, analysis and audit are investigated. The main methodological approaches to the automated system of accounting, analysis and audit are identified. The model of automated information systems of accounting, analysis and audit was characterized. The areas of improvement of the theoretical and methodological foundations of accounting, analysis and audit in the conditions of automation are highlighted. The necessity of improving the theory and practice of the implementation and use of computer accounting systems, analysis and audit is justified. The impact of information technology on the development of the theory, organization and methodology of accounting is analysed. The place and role of information systems in accounting, analysis, and audit are defined. The mechanism of adaptation of accounting software to the instability of the regulatory framework and methodological support is determined. Theoretical substantiation of the methodology for designing information systems of accounting, that is able to reduce the complexity and length of a traditional interacting the process of developing systems through proposals for new approaches and technologies for the entire life cycle – from conception to implementation is completed.

Keywords: accounting, analysis, audit, computerization, data processing, information system, methodology.

УДК 631.151

Директор С.Б. Соловій, канд. екон. наук –
Департамент розвитку та технічних питань ТОВ ТВК "Львівхолод"

РОЗВИТОК АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ СВІТУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Проаналізовано особливості аграрного виробництва в розвинених країнах світу та оцінено можливості використання позитивного зарубіжного досвіду у цій сфері в Україні. Визначено проблеми, пов'язані з особливістю впровадження такого досвіду в Україні в умовах системної економічної кризи та зовнішньої агресії. Встановлено необхідність державної підтримки сільським територіям, яку потрібно спрямовувати в конкретні проекти та програми з урахуванням особливостей сільських територій, що має надати поштовх до створення нових робочих місць і нових взаємовідносин на селі, збільшити інвестування в сільську інфраструктуру.

Ключові слова: аграрне виробництво, розвиток, зарубіжний досвід, сільські території, використання.

Постановка проблеми. Незважаючи на те, що в Україні сільські території мають надзвичайно потужний соціально-економічний потенціал, аграрне виробництво не досягло відповідного сучасним умовам і потребам рівня розвитку. Це зазначено в низці нормативно-правових документів і науково-дослідних робіт. Зокрема, у Стратегії розвитку України "Україна 2020: Стратегія національної модернізації", яка розроблена на виконання доручення Кабінету Міністрів